

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
ДЕПАРТАМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАХОДІВ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ**

**ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ**

**УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ**

МАТЕРІАЛИ
науково-практичної конференції
СТРАТЕГІЯ РЕФОРМУВАННЯ
ОРГАНІЗАЦІЇ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

ТОМ I

**ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ УКРАЇНИ:
СУЧАСНИЙ СТАН, ЗДОБУТКИ, ПРОБЛЕМИ,
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

16 травня 2018 року

Київ – 2018

ОРГКОМІТЕТ:

ПРУСЬКИЙ
Андрій Віталійович

Заступник начальника Інституту
(з науково-дослідної роботи), підполковник служби
цивільного захисту, голова оргкомітету

ДЕМКІВ
Анна Миколаївна

Начальник наукового відділу, підполковник служби
цивільного захисту, заступник голови оргкомітету

Члени оргкомітету:

БОНДАРЕНКО
Олег Олександрович

Завідувач кафедри організації заходів
цивільного захисту

ЮРЧЕНКО
Валерій Олександрович

Завідувач кафедри організації управління у
надзвичайних ситуаціях

СИДОРЕНКО
Володимир Леонідович

Професор кафедри профілактики пожеж
та безпеки життєдіяльності населення

ДОЛГІЙ
Микола Леонідович

Завідувач кафедри домедичної підготовки та
організації психофізіологічної діяльності

ТЕРЕНТ'ЄВА
Анна Валеріївна

Завідувач кафедри державної служби, управління
та навчання за міжнародними проектами

МИХАЙЛОВ
Віктор Миколайович

Начальник науково-методичного центру мережі
освітніх установ цивільного захисту

Секретаріат організаційного комітету:

КРОПИВНИЦЬКИЙ
Роман Станіславович

Заступник начальника наукового відділу,
підполковник служби цивільного захисту

ПОТЕРЯЙКО
Сергій Петрович

Старший науковий співробітник
наукового відділу

БАРИЛО
Оксана Григорівна

Старший науковий співробітник
наукового відділу

ПЕРЕВЕРЗІН
Юрій Павлович

Старший науковий співробітник
наукового відділу

ЛИТВИНОВСЬКИЙ
Євген Юрійович

Науковий співробітник наукового відділу

НАЗАРЕНКО
Марина Миколаївна

Науковий співробітник наукового відділу

ПАВЛЕНКО
Віталій Васильович

Науковий співробітник наукового відділу

У Матеріалах Конференції наведено результати наукових досліджень актуальних проблем цивільного захисту, пов'язаних із: запобіганням надзвичайним ситуаціям, забезпеченням техногенної, пожежної та екологічної безпеки, практичними діями органів управління та сил цивільного захисту в умовах надзвичайних ситуацій, організацією заходів цивільного захисту, науковим та методичним забезпеченням підготовки керівних кадрів та фахівців у сфері цивільного захисту, а також підготовкою населення до дій у надзвичайних ситуаціях.

Матеріали Конференції призначені для використання фахівцями, що провадять свою діяльність у сфері цивільного захисту. Також дане видання може бути корисним науковим та науково-педагогічним працівникам, які здійснюють наукові дослідження у сфері цивільного захисту та науково-педагогічну діяльність у вищих навчальних закладах України.

Відповідальність за зміст та достовірність наданих матеріалів несуть автори публікацій.

ЗМІСТ

	стор.
Аветісян В.Г., Сенчихін Ю.М. Програмний тренажер “Оцінка навичок прийняття рішень 1-м керівником гасіння пожежі. Гасіння пожежі в підвалі житлового будинку”	12
Александров В.Л., Гунченко О.М., Стефанович П.І. Актуальні питання створення аварійно-рятувальних служб органами місцевого самоврядування	14
Барило О.Г. Проблеми державного управління у дослідженнях зарубіжних та вітчизняних вчених	16
Бездітко Л.В., Житова О.П., Пазич В.М. Використання інтерактивних технологій навчання при викладанні дисципліни “Безпека життєдіяльності”	18
Безуглов О.Е., Литовченко Д.Р., Новак М.В. Определение постоянной времени чувствительного элемента теплового пожарного извещателя при автономных испытаниях	21
Безуглов О.Е., Литовченко Д.Р., Новак М.В. Разработка методологического комплекса для формирования подразделения по выполнению высотных аварийно-спасательных работ	23
Безуглов О.Е., Литовченко Д.Р., Новак М.В. Стохастический подход к моделированию среднеобъемной температуры в помещении	26
Белюченко Д.Ю., Белоножко А.А. Исследования сокращения времени оперативного развертывания спасательной техники пожарно-спасательного подразделения	27
Белюченко Д.Ю., Пирлик А.А. Последовательность действий спасателя при соединении индивидуальной страховочной системы к специальному оснащению и страховочным средствам	29
Бережанський Т.Г., Башинський О.І., Балацький О.Т. Регенерація зношених металевих частин пожежної техніки зносостійкими покриттями	31
Биков О.С., Шинкаренко А.В. Освітні інформаційні технології у навчальному процесі з функціонального навчання	32
Білошицький М.В., Жартовський С.В., Коицький М.І., Корніско О.В., Ліхнівський Р.В. Дослідження ефективності загороджувальних смуг для локалізації пожеж у природних екосистемах із застосуванням речовин з вогнезахисними властивостями	34
Боброва Є.Є., Цюпрік А.Я. Психологічні особливості емоційного інтелекту у професійній діяльності керівника	36
Бондаренко С.М. Дослідження можливості використання зміни електричної ємності середовища для виявлення диму	38
Бородич П.Ю., Тишаков В.П., Агашков С.С. Оценка функционального состояния и динамической устойчивости газодымозащитников	40
Бородич П.Ю., Тишаков В.П., Агашков С.С. Построение и исследование имитационной модели оперативного развертывания и установки банджа на емкости с помощью пневмоинструмента	41
Булах А.П., Макаревич О.П. Оцінка готовності фахівців цивільного захисту до дій за призначенням	43
Бурак Н.Є. Ідентифікація параметрів впливу на процес формування професійної компетентності сучасного рятувальника	46

за 2016 рік./ Державна служба України з надзвичайних ситуацій, Український науково-дослідний інститут цивільного захисту. – Київ, 2017. – у друці.

3. Гуцев Н.Д., Михайлова Н.В. Результаты изучения свойств современных огнетушащих составов для борьбы с лесными пожарами: Тезисы докладов V Международной научно-практической конференции, 31 мая – 2 июня 2016 г., Санкт-Петербург, ФБУ “СПбНИИЛХ”. СПб: СПбНИИЛХ, 2016. – 161 с.

Боброва Є.Є., Цюприк А.Я.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ КЕРІВНИКА

Кожного дня ми переживаємо широкий спектр емоцій – від позитивних до негативних. Вони супроводжують всі наші переживання, забарвлюючи їх і надаючи значимості. Емоційний відгук грає одну із ключових ролей у прийнятті будь-яких рішень, незалежно, чи це побутові питання, чи професійно важливі та відповідальні.

Актуальність обраної проблематики зумовлена тим, що емоційний інтелект як предмет соціально-психологічного дослідження є відносно новим, маловивченим феноменом. Проблема емоційної культури людини залишалася актуальною протягом всієї історії людського суспільства.

У психологічній науці емоційний інтелект людини відображений в різноманітних аспектах. Дослідженням емоційного інтелекту займалися такі зарубіжні вчені, як Д. Гоулман (теорія емоційної компетентності), Р. Бар-Он (некогнітивна теорія емоційного інтелекту), Х. Вайсбах і У. Дакс (емоційний інтелект як уміння “інтелектуально” керувати своїм емоційним життям), Дж. Майєр, П. Селовей, Д. Карузо (теорія емоційно-інтелектуальних здібностей) та інші. У вітчизняній психології ідею єдності афективних та інтелектуальних процесів, що належала Л. Виготському, розвивали С. Рубінштейн (інтелектуальний процес не можливий без участі емоцій) і А. Леонт'єв (мислення має емоційну (афективну) регуляцію). Одним з перших вітчизняних дослідників емоційного інтелекту став Д. Люсін, що представив двокомпонентну теорію даного феномена. Т. Березовська довела можливість розвитку емоційного інтелекту шляхом спеціально організованого навчання.

Емоційний інтелект (EI) (англ. Emotional intelligence) — група ментальних здібностей, які беруть участь в усвідомленні та розумінні власних емоцій і емоцій оточуючих. Люди з високим рівнем емоційного інтелекту добре розуміють свої емоції і почуття інших людей, можуть ефективно керувати своєю емоційною сферою, і тому в суспільстві їхня поведінка більш адаптивна і вони легше досягають своїх цілей у взаємодії з оточуючими [2].

Перші концепції емоційного інтелекту з'явилися ще в кінці ХХ століття, і з тих пір науковці трактують це поняття дуже різноманітно. Поняття емоційного інтелекту було введено в науковий обіг Джоном Майєром, Пітером Саловесем і Девідом Карузо. За їхнім визначенням – це група ментальних здібностей, які сприяють усвідомленню і розумінню власних емоцій і емоцій

оточуючих. Ними ж була розроблена структурна модель емоційного інтелекту особистості [4].

Здатність сприймати і виражати емоції є необхідним базисом, який породжує емоції для розв'язання конкретних професійних завдань. Ці дві здібності мають процедурний характер і становлять основу здатності до розуміння подій, що передують емоціям; і подій, що є їх наслідками. Усі три вище зазначені здібності необхідні для внутрішнього керування власними емоціями і для успішного впливу на зовнішнє середовище, що призводить до регуляції власних і чужих емоційних станів.

Опануванню емоційним інтелектом допомагає те, що сам емоційний інтелект – це інтелектуальна здатність розбиратися в своїх і чужих почуттях, рахуватися з оточуючими і будувати з ними відносини на основі довіри і співпереживання. А як відомо, здатності і вміння можуть розвиватися через навчання.

Учені Д. Гоулман, В. Єрмаков, І. Андрєєва, О. Власова, А. Мітлош Д. Гоулмен, П. Саловей, Дж. Майєр, Д. Карузо, Г. Гарднер, Р. Бар-Он не дійшли згоди у питанні, чи можна розвивати емоційний інтелект. Частина дослідників вважає, що розвитку піддається лише емоційна компетентність (комунікативні навички), проте емоційний інтелект і емоційна компетентність не тотожні. Їхні опоненти вважають, що EQ розвинути можна, адже нервові шляхи мозку розвиваються більшу половину життя. З достатнім ступенем вірогідності можна твердити, що на емоційний інтелект людини впливають як психологічні (тип мислення і темпераменту), так і соціальні чинники [3].

Емоційний інтелект дає здатність ефективно розбиратися в емоційній сфері людського життя: розуміти емоції і емоційне підґрунтя відносин, використовувати свої емоції для вирішення завдань, пов'язаних з відносинами та мотивацією [1].

Управління взаємовідносинами відбувається через усвідомлення емоцій, здатності розпізнавати та розуміти, що відчувають інші люди. Це допомагає ефективно розвивати додаткові соціальні чи емоційні навички, які роблять стосунки ефективнішими та продуктивними. Управлінню взаємовідносинами сприяють: ефективне використання невербального спілкування, застосування гумору для зменшення стресу, сприйняття конфлікту як можливості розвивати ближчі стосунки.

Отже, емоційний інтелект сприяє пошуку рівноваги між розумом і почуттями особистості, не дозволяє діяти під впливом емоцій і запобігає маніпулюванню з боку інших осіб. Емоційний інтелект особистості керівника можливо розвивати й нарощувати для ефективного управління емоціями інших людей, цілеспрямованого впливу на професійні взаємовідносини. Звідси випливає, що емоційний інтелект – це самосвідомість, самоконтроль, соціальна чуйність та управління взаєминами між двома і більше опонентами, що позитивно впливає на розвиток особистості у сучасному суспільстві.

Цитована література

1. Андреева, И.М. Эмоциональный интеллект: исследования феномена //

Вопросы психологии. – 2006. – №3, – 386 с.

2. Вайсбах, Х., Дакс, В. Эмоциональный интеллект / Х. Вайсбах, В. Дакс. – М.: Лик Пресс, 1998 – 160 с.

3. Вилонас, В. Психология эмоций: Хрестоматия / В. Вилонас. – СПб.: Питер, 2004. – 496 с.

4. Люсин, Д.В. Современные представления об эмоциональном интеллекте // Социальный интеллект. Теория, измерение, исследования / Под ред. Д.В. Ушакова, Д.В. Люсина. – М., 2004. – 259 с.

Бондаренко С.М.

ДОСЛІДЖЕННЯ МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЗМІНИ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЄМНОСТІ СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ВИЯВЛЕННЯ ДИМУ

Основне завдання системи пожежної сигналізації (УПС) виявити пожежу на ранній стадії, тим самим мінімізувавши її наслідки. Для більшості типових осередків пожежі первинною ознакою є дим [1]. Оптико-електронний метод, що покладений в основу роботи сучасних димових сповіщувачів, не дозволяє виявляти частки диму дисперсністю менш 0,4 мкм [1]. До того ж такі сповіщувачі мають обмеження по припустимій фоновій освітленості й швидкості повітряних потоків в місці їхньої установки. Радіоізотопний метод характеризується високою ефективністю при виявленні загорянь, які супроводжуються появою часток з високим рівнем поглинання світла. Однак використання радіоактивних ізотопів істотно ускладнює експлуатацію й наступну утилізацію сповіщувачів.

Питанням застосування нових методів викриття осередку пожежі присвячена робота [2]. У технічних рішеннях, запропонованих у роботах [3,4] основна увага приділяється вдосконалюванню оптико-електронного методу викриття диму. В іонізаційному датчику [5] реалізований проточно-іонізаційний метод ресстрації аерозолів, що з'являються над осередком пожежі. Актуальною проблемою є вдосконалювання характеристик систем раннього виявлення пожежі шляхом пошуку нових фізичних принципів для ідентифікації осередку пожежі по появі диму.

Метою роботи є теоретичне обґрунтування й експериментальне підтвердження можливості використання зміни діелектричної проникності середовища в контрольованому об'ємі від появи твердих часток диму на початковій стадії розвитку пожежі.

Розглянемо теоретичну можливість виявлення часток диму шляхом виміру ємності плаского конденсатора, що визначається виразом:

$$C_x = \varepsilon \cdot \varepsilon_0 \cdot \frac{S}{d} \quad (1)$$

де ε_0 – електрична постійна ($\varepsilon_0=8,85 \cdot 10^{-12}$ Ф/м); ε – относительная